

Új növényvédőszer-szabályozás az Európai Unióban

Beszámoló a környezetvédelmi civil szervezetek munkaértekezletéről

A Növényvédő szer Akcióhálózat német szervezete (Pesticide Action Network Germany, PAN-G) és a szlovén ECHO 2008. június 19-20-án szervezte meg a szlovén Mariborban egyeztető értekezletét. A nemzetközi megbeszélés témája az Unió most alakuló növényvédőszer-szabályozásának az újonnan csatlakozott országokra gyakorolt hatása és az egészségügyi és környezeti szempontból megfelelő jogszabály elfogadásának segítése volt.

A Szlovénia második legnagyobb városában tartott rendezvényen nyolc újonnan csatlakozott országból (Bulgária, Csehország, Észtország, Lengyelország, Magyarország, Románia, Szlovákia, Szlovénia) érkeztek a civil szervezetek képviselői. A megbeszélésen a tervezett szabályozás részleteit, várható alakulását és hatásait jobban ismerő nyugat-európai szakértők tartottak előadásokat.

A kétnapos megbeszélést Hans Muilerman, a holland Stichting Natuur en Milieu képviselőjének az Európai Unió növényvédőszer-felhasználásának alakulásáról tartott előadása nyitotta. A statisztikai adatok szerint 1997 és 2004 között folyamatosan emelkedett a növényvédő szerekkel többszörösen, illetve határérték felett szennyezett élelmiszerek aránya. Az EU15 országokban felhasznált növényvédő szerek mennyisége 1992 és 2003 között annak ellenére sem csökkent, hogy jellemzően az újabb hatóanyagokkal egyre kisebb mennyiségek alkalmazásával is el lehet érni a kívánt hatást.

Az előadó a kockázatok csökkentésének lehetőségeit is megemlítette, például a (gondosan végzett) integrált növénytermesztés során a termény védelme érdekében a permetezéseket csak a legvégső esetben alkalmazzák. Egyes országok programokat készítettek a növényvédőszer-felhasználás csökkentése érdekében, sajnos azonban ezek megvalósítására gyakran helyeznek kellő hangsúlyt.

A résztvevők megismerhették a növényvédő szerek jelentette kockázat csökkentése érdekében szükséges érdekérvényesítési lépéseket is.

Ezt követően Susanna Smolka, a PAN-G munkatársa ismertette a jelenlegi és az új szabályozás uniós szintű növényvédőszer-engedélyezési lépéseit. A jelenlévők részletesen megismerhették a növényvédő szerekkel kapcsolatban most zajló uniós jogalkotási folyamatokat, a tervezet részleteit és a környezeti szempontból fontosabb javaslatok hátterét.

Elliott Cannell, a PAN-Europe szervezet koordinátora az uniós növényvédelmi jogszabályalkotás eddigi tapasztalatairól, az egyeztetésekben részt vevő intézmények (Európai Bizottság, Európa Parlament, Európai Tanács) álláspontjáról is beszámolt. A várható egyeztetési menetrend ismeretében különösen fontos az Európai Parlament 2008 őszén esedékes szavazásai előtti összehangolt civil fellépés.

A megbeszélésen a Levegő Munkacsoport mellett még két kelet-közép-európai civil szervezet (a szlovén ECHO és a bulgár FoE) mutatta be a növényvédő szerekkel kapcsolatban végzett ismeretterjesztési és lobbitevékenységeit.

Az Európai Unió keleti részének növényvédőszer-felhasználási szokásairól és a szennyezettségi adatokról is beszámoltak a résztvevő országok képviselői. A megbeszélés célja a közös, ezen országokra jellemző problémák feltárása volt. A térséget érintő vegyszeres növényvédelem kockázatainak a megismerése és mérséklése szempontjából különösen fontos az információhoz jutás kérdése.

Egyes kiemelten fontos témákban számos országban nagyon nehéz, vagy lehetetlen a hatóságok által gyűjtött közérdekű adatokhoz (mint például a növényvédőszer-maradék vizsgálatok eredményei, a permetszer-felhasználás nagysága) való hozzáférés.

Problémát jelent, hogy a növényvédő szerek árai nem tükrözik a gyártás és felhasználás társadalmi költségeit, így azok felhasználása az optimálisnál nagyobb mértékű.

Egyes növényvédő szerek felhasználása jelentősen emelkedik az agroüzemanyag-előállítás céljából termesztett növények terjedése miatt.

A konferencia nyilatkozata a következő oldalon olvasható.

Budapest, 2008. június 30.

Pál János
a Levegő Munkacsoport témavezetője

Csökkenteni kell a növényvédő szerek jelentette egészségügyi kockázatokat

Maribor, 2008. június 23. – Ma alakítják ki közös álláspontjukat az Európai Unió agrárminiszterei a növényvédő szerek szabályozásának tervezetéről. A miniszteri találkozó előtt 11 európai ország* civil szervezeteinek képviselői egyeztettek a szlovén Mariborban az új szabályozás fontosabb kérdéseiről.

A környezetvédők aggódnak amiatt, hogy még ma is forgalomban vannak olyan növényvédő szerek, melyeknek egészségre igen veszélyes hatóanyagai élelmiszereinkben és az ivóvízben is megjelenhetnek. A mai miniszteri találkozó lehetőséget ad a helyzet javítására. Az Európai Bizottság jogszabály-tervezete többek között megtiltaná az emberi egészséget súlyosan veszélyeztető (például rákkeltő, mutagén, hormonális hatású és reprotoxikus) anyagok további felhasználását. Ezt a javaslatot többek között az Európai Parlament is támogatja, sőt további szigorítását is szorgalmazza.

Susanna Smolka, a Növényvédő szer Akcióhálózat (PAN Germany) német szervezetének képviselője elmondta: „Üdvözljük és támogatjuk a *cut off*-nak nevezett javaslatot, mely biztossá tenné, hogy a jövőben már nem kerülhetnek a környezetbe és élelmiszereinkbe hasonlóan veszélyes anyagok. Reméljük, hogy az agrárminiszterek közös javaslatukban támogatni fogják ezt a javaslatot.”

Egy másik, a PAN Germany és a szlovén ECHO által szervezett június 19-20-i, maribori értekezleten is megbeszélte, a kockázatok mérséklését célzó fontos javaslat az igen veszélyes növényvédőszer-hatóanyagok ártalmatlanabbakkal való felváltása. Mojca Langerholc Žgeč, az ECHO elnöke elmondta: „A veszélyes anyagok leváltása jelentősen csökkentené a mérgező anyagok élelmiszereinkben és a környezetben való jelenlétének mértékét. A legfrissebb felmérések szerint szlovéniában vizsgált élelmiszerek 45 százaléka növényvédő szereket tartalmaz**.

Változtatnunk kell az egészség védelme érdekében, úgy véljük, hogy elérkezett a tettek ideje.”

Ezekről a fontos javaslatokról 2008 őszén fognak szavazni az Európai Parlament képviselői.

További felvilágosítás:

PAN Germany Susanne Smolka (speaking English, German language) susanne.smolka@pan-germany.org	ECHO Mojca Langerholc Žgeč (speaking Slovene, English language) Mobile: +386 41 294 050 mojca.zgec@ech-o.org
---	---

* Bulgária, Csehország, Észtország, Hollandia, Lengyelország, Magyarország, Nagy-Britannia, Németország, Románia, Szlovákia, Szlovénia

** http://ec.europa.eu/food/fvo/specialreports/pesticide_residues/annex_2_2005_en.pdf